DE GOREI WHEARI

PRÆL. HIST. CAMDENIANI.

PIETAS erga BENEFACTORES

continens,

Parentationem Historicam Manibus Camdenianis oblatam:

ET

Dedicationem Imaginis Camdenianæ in Scholâ Historica.

OXON.

Excudebat GVILIELMVS TVRNER,
celeberrimæ Academiæ
Typographus.
M. DC. XXVIII.

Seneca de Benef. l. 2.
cap. vlt.

Benignè accipe retuliſti gratiam: non vt ſolviſſe putes, ſed vt ſecurior debeas.

Symmach. l. 9. ep. 70.

Author eſt bonorum ſequentium qui bonum relinquit exemplum.

ALMÆ MATRI
Celeberrimæ Academiæ
Oxonienſi,
PIETATEM ERGA
Benefactores meam
ſubmiſſè, lubens,
meritò
D.D.

ECcui-nam deberi eam magis cenſeam quàm tibi (veneranda Mater) quâ doctrice didici? Tu Benefactorum tuorum memoriam perpetim colis, nec beneficia ab ijs in te collata, aut ævi ſenio deleri, aut ingrato obrui ſilentio, aut obliuione fugitiua adimi ſinis. Tu ſempiterno jubes eſſe in honore, pariter & amore, eorum Nomina, qui te ſplendidiſſimis

ornarunt ædificijs, ampliſſimis dotarunt ſtipendijs, pulcherrimiſque muneribus honeſtarunt: quibus omnibus filij tui vſque ad invidiam vtuntur ac fruuntur, æternùmq; (precor) vtantur fruanturq; ritè & rectè! Sic vt omnigenâ eruditione, pietate ſyncerâ, moribuſq; optimis abundè floreant, tuamq; famam per orbem terrarum, extremos vſque ad Indos *florere faciant. Id munificentiſſimorum iſtorum* Heröum, *per quos hîc nobis tuis filijs, (præfiſcinè dixerim) longè eſt optimè vnicum fuit votum: noſtrum id opus & labor eſſe debet: & ô vtinàm ſeriò cogitaremus omnes ac faceremus! quippè ita verè grati, verè memores, jure meritoque tecum diceremur. Meipſum quòd attinet (veneranda* Mater) *eccè! tuam ego hîc ſecutus diſciplinam & exemplum, evulgare geſtio, quibus (dum apud* Te *ſtudijs liberalioribus operandi fœlix mihi contigerit otium) ſiue pupillaribus in annis, ſiue hiſce proximis obnoxius fuerim, eoſq; producere ac publicare huic orbi.*

orbi. Quo meo facto, quid si infantiam meam latius prodam? quid si nonnullis è tuis etiam filijs fratribus meis ludibrium debeam? parum id ego pensi habeâm, modò Tibi ipsi, *grandioribusq; tuis, & prudentioribus filijs pietatem meam aliqualitèr probem: modò studiosæ* Iuventuti *exemplum præbeam non ingratum aut illaudabile. Sola hæc mea ambitio: huc summis votis adspirat animus. Sed & fortassis erunt, qui privatâ hâc meâ pietate, ad benè de* Te, *deque* Repub. Musarum *vniuersâ merendum, nonnihil excitentur, qui illustrissimi* Cancellarij *nostri, singularem erga me benignitatem, Clarissimique* Camdeni *& aliorum munificentiam contemplantes, imitationis ardore accendantur. Erunt etiam fortassis, qui meo monitu tuam prædicare fælicitatem, omnia bona dicere & laudare fortunas tuas non cessarint, quæ filios taleis nunc diuos* Bodleium, Savillium, Camdenum *alioſq; extremâ hâc canitie enixa es: quæ grandæva (serpentis*

inſtar)*juveneſcere, ac refloreſcere nunc magis, quàm à multis retrò ſæculis videaris. Hanc tuam fælicitatem longè cumulatiſsimam reddit, indulgentiſsimum nobiliſsimi* Heröis, *honoratiſsimi* Cancellarij *noſtri patrocinium, quale nec omnes* Mercurij, *nec* Apollines, *nec* Hercules *ipſe* Tibi, *tuiſque* Muſis *præſtare poſſet. Quis* Te *unquam magis charam ſanctamque habuit? Quis animo proniore, addo & ſollicitiore tuam vel curavit dignitatem vel commodum procuravit? quis antiquos, i. optimos mores adſertos, priſtinum artium decus reſtitutum, veræ religionis ſynceritatem ſartam tectam eſſe deſiderio flagrantiore deſideravit? teſtetur eius in priuilegiis atque immunitatibus (quibus* Te *muniverunt ornaruntque* Reges *Auguſtiſsimi*) *tuendis, ſumma promptitudo iuxta & conſtantia. Teſtetur ſingularis ejus cura & providentia ad faſces admittendo, nobiſque præficiendo viros probitatis, iuſtitiæ, prudentiæ famâ*

claros.

claros. Teſtetur denique mirus candor eius & integritas, in diſponendis Aularum *tuarum* Præfecturis, *quibus Profeſſores tuos imprimis dignatus eſt, vtpotè quos incolas & habitatores non inquilinos eſſe, tum decori tuo, tum etiam vtilitati valdè conſentaneum arbitratus eſt.* Hunc *igitur meritò ſuſpicimus veneramurque præſtantiſſimum* Μεσαγίτην. Hunc *prompto & lubenti proſequimur obſequio. Et* Tu *venerande* Mater *hoc longùm fruere* Patrono, *huiuſque ſub tutelâ, cumulatiſſima iſthæc quam indepta es fælicitas tibi ſit propria, tibi ſit perpetua.*

Adnue, ô Deus! & propitius concede, quod ex intimo cordis adfectu vovet

Obſequentiſſimus
Academiæ Oxoni-
enſis *filius*

D. W. Wheare

PARENTATIO HISTORICA.

SIVE

COMMEMORATIO VITÆ ET MORTIS V. C. GVLIELMI CAMDENI CLARENTII, facta *Oxoniæ* in Scholâ Historicâ statim à funere, Ann. 1623.

TÂne comparatum est in ætate hominum? ita Dijs placitum, voluptatem vt mœror comes semper consequatur? ut incommodi aliquid, maliq; illicò assit, boni si quid obtigerit? vt *Plaut. Amph.*

--* *luctus lachrymaq; sequantur*
Vota, nec in cũctis servet Fortuna tenorẽ? * *Manil.*

Ita herclè (ſpectatiſſimi Acad.) nos omnes quotquot huc convenimus hodierno die, verò, ſeriò edocti ſumus: nos (inquam) omnes, de nobiſmet ipſis liquidò & experientèr ſcimus. Vnus vix adhuc factus eſt menſis, quod lætam, exultantem, triumphantem vidimus Academiam, quòd totum Muſarum chorum ſolennes canentem Pæanas auribus vacivis excepimus; quòd omnia templa, ſuggeſta omnia, hæc ipſa deniq; artium, ſcientiarumq; domicilia, par gaudium, pares acclamationes perſonantiâ * lubentes audiuimus. Verùm (eheu!) dum nos hîc gaudij illius noſtri quandam patimur cruditatem, dum ſuaviſſimus ille Muſarum ovantium concentus auribus noſtris adhuc inſonat, ecce! fœlicitas Academica lugubri mordetur faſcino, & communis literatorum lubentia amaritudine gravi temeratur. Adeo

* *Gratulationes ob reditum principis factæ pridiè Kal. Novemb.*

Senec. Thyeſt. * *Nulla ſors longa eſt, dolor & voluptas*
Invicem cedunt---

Eam voluptatem, id gaudium, effuſam illam animorum noſtrorum lætitiam præſtitit nobis, & toti ferè Chriſtiano Orbi, fœliciſſimus auguſtiſſimi Principis reditus; hanc verò triſtitiam, hunc mœrorem, largam hanc dolendi materiam nobis

nobis antè alios oggeſſit nuperus viri in Rep. literariâ principis obitus. Occidit, occidit (Acad.) priſcæ omnis literaturæ, ac veræ Hiſtoriæ ſol lucidiſſimus; ſplendens et fulgidum, rei antiquariæ vetuſtatiſque jubar, imis & nimium feſtinis tenebris obducitur. Ille, ille optimus ſenex *Gu. Camdenus* triſecli ſenis Homerici evo digniſſimus, confecto jam ætatis curriculo, ad plures abiit, nobiſq; ingens ſui deſiderium reliquit. Terra Britannia lumen & decus eximium, Mater Academia Ornamentum & Benefactorem egregium, miſer ego patronum & parentem chariſſimum, amiſimus. Quod dum attentiùs mecum recolo, vobiſq; omnibus ſatis jam notum recordor, neminem eſſe veſtrûm opinor (Acad.) qui miretur ampliùs, quòd per aliquot ſeptimanas Hiſtoria muta & elinguis fuerit, quòd hæc cathedra prorſus vacua, hi parietes vocem noſtram priùs reſonare ſoliti, nuper funeſtâ taciturnitate luctum ſuum meumq; aliquandiù fuerint teſtati: Imo quàm maximè velle ſubigor, vt mihi ſicut veſtrûm cuilibet porrò adhuc ſilentio indulgere conceſſum foret, aut ſaltem ſecedere, quò vel tempore & morâ dolorem parentis amiſſi decoquerem; vel

migratione aliquâ (quòd mœrẽtibus eſt familiare) curas animi diſcuterem. Quotus enim quiſq; filius eſt cui vox in parentis funere loquendo ſuppetat? cui lingua animæ ægritudinẽ enunciando ſatis eſſe poſſit? quin ſtupet citiùs mœrore primo oppreſſus, aut fixus hæret; adeò vt neq; lingua, neq; ingeniũ, neq; animus ipſe ſuo promptè defũgi officio valeat. Lætitia quidem loquax res eſt atque oſtentatrix ſui, doloris autem prærogatiua præcipua, eſt ſilentium. Præterea mihi cor molle eſt, & ad ſenſum juſti doloris in lachrymas & fletus diffundi mirum quàm procliue: nec quenquam veſtrûm latere poteſt, quantum dolori accedat incrementi, dum id quod dolemus, prędicare laboramus. Verumenimvero, mihi neceſſitas quædam incumbit, cui neque paupertini ingenij conſcientia, neque gravati pectoris vulnera, immò nec ipſum fortaſſis decorum, ſine dedecore & ignominia, facere poſſunt, vt ſecure me ſubtraham. Erigite itaque ac juvate (obſecro vos Acad.) benevolentiæ veſtræ atq; attentionis favore, anxium, infœlicem, miſerabilem, ſive Oratorẽ ſive Prælectorem veſtrum, nec difficiles ſitis ad veniam roganti concedendam, ſi quà per

per lacrymas, si quà per suspiria & singultus interturbetur Oratio, verborumq; ordo nonnũquã pereat aut deficiat: dũ liqveat vobis me pium esse, parum refert quidem haberi infacundum. Dicendum mihi est, (vti videtis) de clarissimo *Guil. Camdeno*, viro, *Quem manibus proprijs finxit cordata Minerua*, viro in tantum laudaudo, in quantum virtus & multijuga doctrina intelligi aut laudari possunt. Quod igitur *M. Cicero* de *Platonis Socrate* affirmat & de *L. Crasso* à legentibus postulat, vt *maius quiddam de ijs quam quæ scripta sunt suspicarentur*; illud ipsum de nostro *Camd.* τῷ μακαρίτῃ dicturus à vobis (Acad.) postulo, petoq;, vt quæ & quantacunque à me dicta fuerint, maius adhuc quiddam superesse arbitremini. Imprimis scitote divinas illas virtutes ejus, quarum insignibus ad miraculum vsque clarus fuit: puta fidem, pietatem, charitatem: tum humilitatem, modestiam, continentiam, temperantiam: has (inquam) scitote illibatas à me pretereundas, idque ex religione quâdam & reverentiâ, ne culpâ deteram ingenij, aut impari prædicatione, meam ipsius operam devenustem: publico potiùs Oratori, qui ornatiùs, copiosiùs,

Ὅνδ' αὐτὴ πολύμητις ἀνέπλασε χέρσιν Αθήνη

3 De *Orat.*

& pro dignitate magis, eas celebrare poteſt, relinquo. Ego Hiſtorici Epitomatoris partes tantùm agam, ſummulam nimirùm vitæ eius ab ortu incipiens, & veſtigia aliqua rerum vſque ad mortem legens, pictorijs quaſi vmbris brevi tabellâ delineabo. Quòd ſi intereſſe putemus, quo cælo, ſoloq; quis naſcatur, quaue ſit ortus proſapiâ (& ſanè intereſſe plurimùm ad res magnas vbiq; autumãt docti) nos quoq; id primo loco de noſtro *Camdeno* libenter adnotabimus. Lucis vſuram primã ei totius regni metropolis Londinium præbuit, ab vtroque elemento vrbs fœliciſſima, *Vrbs peramæna ſitu, cœloq; ſaloq; beata*: Per orbem latè clara, ob civium humanitatem, ædium nitorẽ, fœliciſſimorum ingeniorum proventum, omnium denq; quæ ad humanæ vitæ cultum, neceſſitatemq; ſpectant, redundantem copiam. In hâc (inquam) vrbe natus eſt clariſſimus noſter *Guil. Camdenus*, Anno 1550. in vico quẽ *veterem Ballivum* nuncupant: patrem habuit *Sampſonem Camdenum* civem Londinenſem, ex ſocietate ſive Collegio pictorum, ipſum *Lichfeldiæ*, vrbis ſatis amplæ ac nitidæ in agro Staffordienſi, honeſtis etiam parentibus oriundum

Camden Midleſex.

materunm

mâternũ ei genus ab antiqua Curweno- *Vid. Britan. in Cumber-*
rum equeſtri familia inter Cumbriæ no- *land. p. 633.*
bileis admodum ſpectanda: ſed minutula ſunt iſthæc & externa, quæq; noſtra vix putamus ſeriò vocanda: quinetiam haud adeò gloriâ vacuus hic noſter, ei vt honos ex locorum, generiſue ſplendore adſciſcendus ſit: longe maiora prædicaturi ſumus, intra ipſum nata, & quæ fecerit ipſe. Eum pater à primis incunabulis rei literariæ deſtinavit, cuius prima ſemina ſub magiſtro neſcio quo, in paidotrophio illo ampliſſ: quod Ædis Chriſti Londini appellatur, imbibit: indè Scholam *Coletianam* ad *Divi Pauli* ſitam petijt, vbi præclaræ indolis puer, tãtos in literaturâ brevi fecit progreſſus, vt ipſa parẽtũ vota facillimè præverteret, omnes quibuſcunque notus in amorem ſui invitaret, pleriſq; etiam admirationi eſſet: ita rapitur ad ſui perfectionem excellens quęque natura, nec ſenſim ac lentè quò ſit evaſura oſtendit. Deinde factus adoleſcens quindecim annorum, *Athenas* noſtras *Oxonium*, ad vberiorem ingenij cultum, & humaniores diſciplinas perdiſcendas venit: vbi tirocinium primum feliciter exegit, & Logices rudimenta celerrimè depoſuit, inter

Magdalenenſes: nec diù apud hos vltrà moratus eſt: (neſcio an ſpes adoptionis in illud ſodalitium, quam fortè nonnullam conceperat, protinùs decollaverat) quin mox tranſit ad antiquiſſimam Aularum *Lateportenſem*, vbi per duos annos & dimidium, conſtanter hæſit, quo temporis ſpacio, immane quantum ejus feſtinavit indoles, & ad maturitatem properavit ingenium! Optimis ſeſe ſtudijs totus addixit, meliorem literaturam calidè hauſit: ſub ductu & diſciplinatu viri etiam tunc temporis præclari nominis, nunc plurimùm reverendi, *Thom: Thorntoni S. Th. Doct.* & multa jam annorum luſtra cathedralis illius Eccleſiæ *Vigornienſis*, Regaliſque hujus noſtræ *Ædis Chriſti* Præbendarij. Nec minùs pietati ac religioni pubeſcentibus etiam in annis, virtutis mox erupturæ germen hoc tumens, incubuit, quam artibus liberioribus & ſcientijs: cujus luculenta quædam extant veſtigia apud *Lateportenſes*, nimirum, benedictiones ſiue præcatiunculæ menſales, quas ipſe juevnis Latinè primũ meditatus eſt, & ad hunc vſque diem à Servientibus quotidiè ſolennitèr recitantur. Eodẽ tẽpore

pore, ſacris Muſarum ſtudijs operam navabant vnà, eiuſdem Aulæ Commenſales, *Camdenoque* noſtro perquàm amici & familiares, (ex ipſiuſmet ore accepi quod refero) honoratiſſimus nunc Dominus *Baro Carewus*, ſereniſſimo noſtro Regi IACOBO ab interioribus Conſilijs, & prænobiles *Iohannes Packingtonus*, *Stephanus Powlus*, *Edwardus Luceius*, omnes poſteà Equites aurati, alijque plures notæ præſtantioris viri, quos vniverſos me audiente, haud longè ante mortem promptâ commemorauit memoriâ: quod ego cum in ipſius honorem qui eâ etiam etate tot ac taleis ſibi conjunctiſſimos habuit, tum præſertim in honorem chariſſimæ nutricis meæ lubēs repeto, cui tot ac taleis ſimul, optimarum diſciplinarum alitura fouendi fuerint commiſſi: adeòque gratulor tibi veneranda Aula *Lateprotenſis*, vt de cæteris ſic de hoc tuo Alumno præ multis alijs; mihimetipſi quoque haud parùm gratulor, quod ijſdem tuis vberibus quibus hic (ô ſi pari effectu & profectu dediſſet Deus!) cùm ad Academiam recens accederem, lactari contigerit. Sed non diù apud *Lateportenſes* latere potuit virtus ejus & doctrina, ita paſſim claruit & e-

rupit

rupit flammæ ſurgẽtis inſtar, quod amicitias & familiaritates ei contraxit alibi etiam in Academia magnas & multiplices, quarum nonnullæ vſq; ad extremum vitæ decurſum perpetim viguêre. Primi enim amores è conſortio literato in primis, vti ſuaviſſimi reperiuntur ita, plerunque firmiſſime durant, nec ſanctius putavit *Quintilianus* ſacris eiſdẽ quam ſtudijs initiari. Vnam hîc inter amicitias Oxonienſes, quia antiquiſſimam & religioſiſſimè ab eo ſemper cultam noverim, indictam præterire nequeo: illam ſcilicet quæ ei tecum doctiſſime noſter *Thoma Allene Gloceſt.* in ipſâ juventute interceſsit, nec in extremo quidem tempore ætatis imò ne cum morte demùm intermiſit. Tuum nomẽ quanto cum adfectu ſemper audijt? de te quoties & quàm amantèr (vbicunque ei aderam) meipſum percontatus eſt? vt liquidò perſpicere quis poſset, ei animum ad veteris ſodalis recordationem exultare, & priſtinæ familiaritatis memoria gaudio perfũdi. Ab Aulâ *Lateportenſi*, ad Regale *Ædis Chriſti* Collegium tranſiit dicam? an raptus eſt? planè ita. Nam venerabilis *Thorntonus* ductor eius & doctor, tanto cum amore proſecutus eſt, ejuſque virtutes

tutes tam charè habuit, vt totum ſibi adſciſcere, & domeſticum quaſi aut magis peculiari modo ſuum, fieri voluerit. Siquidem ita ferè ingeniati ſumus plerique omnes, vt impenſiùs eos diligamus ac propinquius frui optemus quos operâ noſtrâ eruditiores melioreſve factos putamus aut cupimus. Sed nec intra cancellos ampliſsimi licèt hujus Collegij, vti fama noſtri *Camdeni*, ſic neque ipſe contineri potuit; per totam *Britanniam* illa brevi diffunditur, ipſe quoque mox partem ejus longè maximam oculis perluſtrat: Nimirum antiquitatis ſtudioſus & vnice amans, † præſertim ſuæ patriæ, nihil quod ad ejus veritatem eruendam momenti aliquid habere videretur omiſit: *Britannorum* antiquiſsimorum linguam ſubſidio ſibi jam comparaverat, † gloſsaria omnia, & peritiſsimũ quemque circa eam ſedulò conſuluerat, in Græcis, Latinis, Patrijs ſcriptoribus diù multumque verſatus fuerat, nunc etiam Regionum *Britannicarum* ſitus & limites, terræ dotes & ingenium, incolarum mores & vivendi rationem inquirere, contemplari obſervitare deſiderat; atque hinc iter ejus per *Britanniam*, vt penitius ea perdiſceret, quæ totum literatorum

† *V. Reſp. ad Aitiphilum ſuum quendam in calce Britanniæ, 5. editionis.*

† *V. eius Brit. in Præf.*

rum orbem aliquando docere secum animo statuerat: ita pertinaci studio pergit noster *Camdenus* rectum virtutis & honoris iter insistere, rebus pulcherrimis eruendis incumbere, omne ævum suo demereri. Indè magna de eo fama ad Magnates viros peruenit, imprimis ad honorantissimum *Guil. Cecilium, Baronem Burghleum*, summum *Angliæ* tunc Quæstorem, necnon ad reuerendum & integerrimum *Westmonast.* Ecclesiæ Decanum, D^tm *Goodmannum*, virum, ita vt nomen ejus cluit, reapse bonum: accersunt, noscunt, amant, eumq; sibi humanitatis ac liberalitatis officijs arctiùs devincire conantur. Non longa est mora; præter alias dignationes, † aperit nobilissimus ille Quęstor Bibliothecã instructissimam; optimus hic Decanus Scholam Regalem *Westmonasterienſem*; Promagister constituitur, quod munus haud inexpergitè obit, aut indiligentèr colit, sed adeò navitèr, adeó industriè curat per aliquam multos annos, vt venerabili decedente *Granta*, ipse sine ambitu summus Moderator illicó audiret. Adsunt nisi fallor, in hoc splendido cõcessu, nonnulli quondam ab ejus disciplinâ, qui meis dictis fidem facere possunt. Dum laboriosam

V. Epistolam ded 1a Edit. B.

V. præf. Anguil.

laborioſam hanc ſuſtinuit provinciam, Deus bone! quæ & quanta elucubravit? Græcè, Latinè, Anglicè, eaque per horas ſubceſivas! vnicum illud & incomparabile opus ſuum mihi videte, quo *Britanniæ* noſtræ Antiquitatem, & ſuæ antiquitati *Britanniam* reſtituit, quo pulcherrumam terram (á toto Orbe diuiſam) toti terrarum Orbi conſpicuam & illuſtrem reddidit: hoc vno opere quid luculentius? quid limatius? quid accuratius, vel *Pauſanias*, vel *Strabo*, vel quivis alius veterum Geographorum dare potuit? vetuſtis induit novitatem, obſcuris lucem accendit, dubijs fidem conciliavit. Iamque vltra maria etiam (quacunque bonarum literarum penetrâſſet amor & notitia) innoteſcere & celebre fieri nomen ejus cæpit; nec quiſquam ferè peregrinus & exterus (modò doctior, & diſciplinis cultioribus inſtructior) haſce noſtras appulit oras, quin illicò de *Camdeno* inquireret, vídere geſtiret, ſalutare, eius ambire notitiam, & amorem. quoties eum per Epiſtolas humanitèr & amicè compellârunt *Ortelius*, *Lipſius*, *Douza*, *Scaliger*, *Thuanus*, *Gruterus*, alij plurimi, in Repub. literariâ viri, haud ita pridem ſummates habiti? quoties reconditam

ditam eius eruditionem, alij ſcriptis ad eum paginis, alij præſentibus colloquijs explorare atq; eruere ſategerunt? quaſi bonarum artium & literarum veterum ipſe condus promus ſolus fuiſſet: ne longum faciam; exquiſitam eius doctrinam, multiplicem & variam eius cognitionem ex vnius *Pauli Merulæ* Hiſtoriarum olim Profeſſoris apud *Leidenſes* teſtimonio promptum eſt conijcere. Is in præliminari quâdam Epiſtolâ ad Q. *Ennii* fragmenta, Albũ ſatis prolixũ doctiſſimorum plus quàm ſeptuaginta virorũ, qui amicitiæ fores ſibi benignè aperuiſſent in itinere ſuo per *Italliam, Gallicam, Germaniam*, &c. recenſens, in fine Catalogi addit, *Ex Germaniâ domum reverſus, per Gallias & Angliam, vbi inſtar omnium mihi fuit Guilielmus Camdenus.* Et nunc Divæ *Elizabethæ* Reginæ fœliciſſimæ memoriæ percharus fit; inſinuatione primùm magni illius *Baronis Burghlæi* Queſtoris, quẽ anteà nominavi; ſed magis poſteà ſuffragio atq; adſtipulatione, nobiliſsimi *Fulconis Grevilli* nũc *Baronis Broke*, cuius maxuma * in ſe merita ſũmo gratiſſimæ mentis candore agnovit noſter, æternaſq; loquẽs tacẽſq; gratias et egit & habuit; Sereniſſima Regina

V. Briton. in Warwick

gina præclaras hominis dotes, æquiori æſtimans judicio (erat enim mirifica innocentiæ ac virtutum ſpectatrix) cenſet, ibi debuiſſe præmia honorum longè majora eſſe, vbi tanta & tam clara fuiſſent virtutum merita: à negotioſo igitur Scholarchæ nogotio eum revocat, & († quod ne quidem ſomniavit ipſe, nec vel precibus emit) in Fecialium Collegium adſciſcit: hoc eſt, inter miniſtros Regios, quos *Heraldos* noſtrates vocitant, *Clarentiumque* (ſecundum ſcilicet e tribus illis Armorum Regibus dictis) conſtituit. Quantæ dignitatis eorum fuerit ordo, ex ipſo titulo conjecturam haud obſcuram facere licet: certe conſtat magnæ olim apud † Romanos, nec minoris fortaſſis apud nos. Hoc officio fungẽdo quàm laudabilẽ navârit operam, gratia, & æſtimatio & dignatio, quã hoc nomine etiam obtinuit longè maximam, cùm apud ſereniſſimos Principes Diuam *Elizabetham*, Regemque noſtrum *Iacobum*, tum apud proceres, & vniverſam regni nobilitatem, ſatis argumento eſſe poteſt: quod etiam abundè confirmant illa, ſive collectanea, ſive adverſaria, ſive alia lucubrationum atque obſervationum genera dicamus, quæ ipſe multo labore

† *Vid.* Reſp. *ad Antiphilum ſuum in calce Brit. edit.* 5.

Videre poteſtis Alex. ab Alex. lib. 5. *cap.* 3. *Cowelli noſtratis Interpretem voce Herald. & Claudii Fauchetsi Galli libellum de origine Herald. ca.* 3. *Blond. Rom. Triumph. l.* 4.

labore & ſtudio collegit, ſcripſit, aut concinnavit, & in vſum *Heraldorum*, ſucceſſori ſuo teſtamento legavit. nimirum anguſti ſemper animi eſſe putabat, ſibiipſi ſolùm & Muſis ſuis canere; ſibiipſi ſolùm ſtudere, ſudare, vigilare: Publicè prodeſſe avebat, & poſteritati relinquere quod imputaret. Paucis demùm exactis annis, Annales rerum Anglicarum & Hibernicarum regnante *Elizabethâ* aggreditur, ſuo tempore abſolvit, ejuſque primam partem edidit; in quo opere, perfectæ Hiſtoriæ numeros omnes reperiri, haud credo quēquā eſſe qui diffitebitur, niſi judicium præjudicio obnoxium nimis habeat & occæcatum. Certè *omnia vndique ad ſcribendum ſubſidia ſibi ſedulò conquiſiuerat*, nec (qualis fuit eius candor & integritas) taceri vnquam voluit per quos profecerat in hoc præclaro opere contexendo, inter alios (quod honoris cauſa hic repeto) *longè plurimum ſe debere* agnoſcit *clariſſimo*, & annos jam multos ſibi chariſſimo *Roberto Cottono, Equiti Aurato & Baronnetto*, viro cum generis ſplendore tū omni virtute & doctrina verè nobiliſſimo, hic enim fuit *qui lumē* noſtro *Camdeno maximum de lumine accendit ſuo*; quod

vid. præf. ad Annal.

quod quidem facere ſuprà alios omnes quos noſtra tulit ætas optimè potuit, vt qui *rei Hiſtoricæ et Antiquariæ lectiſſimã* omnibuſque mirandam *ſupellectilem, magnis impenſis & fælici induſtria ſibi comparaverat*. Cõtinuò poſt eius admiſſionẽ in Collegium Fecialiũ, tum vt novo huic muneri conſtantiùs inſerviret, tùm vt ſtudijs etiam ſolitis liberiùs, vacaret, rem familiarẽ & modeſtas illas facultates, quibus Deus eum ditaverat, amico cuidam ſpectato & probato † concredidit, qui eas tantâ fide & curâ adminiſtravit, vt quotannis aliqua eâque non contemnenda fieri deprehenſa ſit opum acceſſio & incrementum. Adeò vt jam ingraveſcente ætate, & vnà cum ætate divitijs, ſubijt mentem divini ſenis, *voti* illius cujus ſeipſum multos ante annos reum fecerat, ita dico, *voti*, quod in ipſo *Britanniæ* ſuæ epilogo ſeu concluſione hiſce verbis conceperat; *Nihil aliud nunc reſtat, cùm è tot cæcis Oceani vadis, & aſperis antiquitatis cautibus eluctata tandem enavigârit Oratio, quàm vt nautæ olim Neptuno vela lacera, aut tabulam votivam; ſic ego etiam aliquod Deo Opt. Max. & venerandæ Antiquitati anathema conſecrarem, quod libens meritò nũc*

† *Is fuit* Dr Heather, *regiæ Maieſtati à ſacris Symphoniis.*

voveo, & ſuo tempore Deo volente ſolvam. Soluit (Acad.) idq; liberali manu, cùm benefactionem iſtam longè munificentiſſimam quâ ego nunc vtor fruor, almæ huic Vniverſitati donavit; cùm Hiſtoriarum atque Antiquitatis Spartam illuſtratricem inſtituit, & quò perēnis foret proſpexit. Hoc ejus *anathema*, hoc votum ejus eſſe ego haud timidè interprētor. Nam cùm totum illud negotium *Heatheri* ſui diligenti induſtriâ & fideli miniſterio, ritè atque ex animi ſui ſentētiâ tranſactum vidiſſet optimus ſenex, cùmq; literas à matre Academiâ gratas gratias agentes legiſſet, ô quam lætabatur ei animus! quanto exultabat cor gaudio! & mox, divinum illud *Simeonis* Canticum, ex ejus ore audires; *Nunc dimittis Domine*, &c. Profectò (Acad.) mens ejus præſcia futuri augurata eſt, non procul abeſſe vltimum ævi terminum, ideoque rem familiarem confeſtim diſponit, ſupremæ voluntatis curas ordinat, iurique aſſiduè poſtea ſe continet, vbi ab vrbis ſtrepitu remotus, & aulæ procul moleſtijs, ſecurè ac tranquillè ſacris fidei pietatiſque exercitijs animam præparat, inq; horas & momenta de ſtatione ſuâ ab Imperatore ſummo evocationem

vocationem alacer & conſtans miles expectat: nec diù expectat; vix enim ſeſquiennium voti interjunxit ſolutionem & vitæ; ne quid forte, poſt illud diuinum & immortale factum, faceret mortale. Ita ſanctiſſimus & beatiſſimus ſenex, annum ſeptuageſimum tertium paululùm ſupergreſſus, multis laboribus & vigilijs corpore exhauſtus, mortalitati ceſſit, & jam immottalis animus cœlo adſertus puriſſimæ ſeſe immiſcet luci; jam *Henricis* noſtris, & *Humphredis*, regibus ducibuſque, *Bodleiis*, *Savilliis*, *Sydleiis*, reliquiſque hujus Academiæ munificentiſſimis Benefactoribus, adjungitur *Camdenus*; jam cum *ſuo Chriſto, cuius ſolius meritis & ſatisfactione, ſpem omnem ſuæ ſalutis ſemper niti profeſſus eſt*, commercium habet, illumque diem quem nos hic qualicunque parentatione, vt vitæ mortalis noviſſimum deploramus, hunc æternæ felicitatis natalem glorioſæque immortalitatis auſpicem ſibi fuiſſe, exultim triumphat.

Ipſiſſima eius verba in limine teſtamenti ſui, vbi fidei rationem reddit.

Dixi.

Nuncius Chronogrammaticus, de obitu V.C. Guil. Camdeni Clarentij, ad Th.Cl. Reg. Prof. in Med. Aulæ Lat. P.

LAtarum Præſes *Forium* digniſſime, quali
Me nuper arbitraris ægritudine
Mactum, dum propero *Camdenum* viſere, (alumnum
Veſtræ inclytum Aulæ olim, meum clariſſimum,
Seu Benefactorem appellem, charumve Patronum,)
Dicturus illud *Hane* ac *Vale* fortè vltimum?
Namque viâ in mediâ occurrit mihi nuncius iſte,
1623. CaMDenVs hIſtorIæ patronVs, heV! fVIt.
Obſtupui primò attonitus, mox flebile carmen
Erupit, atque his anxius luxi modis.

CaMDenVs fVIt! heV! patronVs ille
Noſter, hIſtorIæque lux Britannæ
Camdenus fuit? ô ſiniſtra, ſcæva,
O vox auribus execranda noſtris!
Mendax nuncius vt fuiſſet iſte!
Antiquum obtinuiſſet vtque fama!

Noſtras

Noſtras nec malé vulneraſſet aures!
Sed verax nimis eſt, nimiſque verè
Noſtras (heu mala!) vulnerauit aures.
O Parca, (immeritò vocata Parca,
Crudelis, fera, trux, ſceleſta Parca
Ne-Parca es meritiſſimò vocanda,)
Quanto córdolio me homuncionem
Enecas miſerum? ilicet, liqueſcit
Pectus; ilicet intimè liqueſcit.
Imum pectoris ingemitque acerbum.
Verum ſic decet, atque ſic liqueſcat
Imum pectoris, ingematque porro
Imo pectore ab-vſq; & vſq; acerbū.
Nec ſat illud erit, fluat cerebri
Vbertim humida vis, rigetq; ocellos
Mœſtarum aſſiduo imbre lacrymarū.
Nec ſic vnus ero ſatis dolendo
Tantis Manibus: ergo quotquot eſtis
Vos qui litterulas vetuſtiores,
Priſcáſve Hiſtorias amatis, omnes
Qui Muſas colitis politiores,
Arteſque ingenuas docetis, omnes
Vos mecum in lacrymas eatis, omnes
Vos (inquam) hoc decus elegantioris
Doctrinæ, Hiſtoriæq; lumen ingens
Lugeatis ademptum: (ô eruditi
Collegæ mihi plurimùm colendi)
Dux *Lapworthe* chori perite noſtri,
Naturæ Sophiæque magne Myſtæ.

Bainbridgîq; cate, aſtricos meatûs
Qui calles ad amuſſim, eoſque pandis:
Et tu quæ ſapis *Archimedis* artem
Virtus *Brigſia*, voſq; qui juventæ
Vel linguas Academicæ politis
Morèſve: obſecro, adeſte, adeſte prompti
Mecum plangere, nænijſque mecum
Funus exequier mei Patroni.
Huc triſtes elegos, graves Iambos,
Et modos quibus vſa ſępè Sappho eſt,
Seu lugubre aliud genus modorum
Nôſtis, aut numeros ſeveriores:
Affatim huc cumulate, ferte dignas
Camdeno, Hiſtoriæ meoque dignas
Patrono inferias. Sed heu! dolemus
Incaſſùm, querimurq; plangimuſque.
Lex olim rata ſtat, mori neceſſe eſt
Quicquid naſcitur hoc ſub orbe Lunę.
Terra hæc hoſpitiũ eſt, homo viator,
Supernè eſt patria, & beatus illûc
Quiſquis appulit ocyore curſu.
Hâc tu jam frueris beatitate
Clarenti venerande, deſinamus
Ergo jam lacrimarum & ejulatus:
Et dehinc tibi, quòd novus colonus
Cœli factus es, vſque gratulemur.

FINIS.

DEDICATIO IMAGINIS CAMDENIANÆ IN SCHOLA HISTORICA.

12 *Novemb.* 1626.

Venerandi patres, Nobiliſſimi Adoleſcentes, Spectatiſſimi omnes Academici.

hIſtorIæ cCCe IVbar LV*X* & præCLara VetVſtæ 433
CLarentIVs VItâ ſeneX 172
nono noVeMbrIs eXIIt. 1018
1623

Ita nos olim, tempore ſuo χρονογραμματιζόμενοι luſimus dicam? an veriùs luximus, ſuper viro æternùm nobis celebrando *Guilielmo Camdeno*. triennium jam totum eſt tranſactum, & quartus nunc excurrit *November*, ex

quo venerandis *Camdeni* Manibus ſolenni pietatis officio parentavimus, debitaq; juſta ei ſolvimus: neque tamen poſt id temporis, optimi viri, ſeniſque διορίσατε, apud nos elanguit memoria, clarumve eius obſolevit nomen, quaſi vnas evndo exequias abundè noſtro defuncti eſſemus officio: ſed nec funus ideo perpetuum ducimus, aut lacrymis anniverſarijs extincti deſiderium oſtendimus, aut voce querulâ nœnias ſæpius repetimus: nam quorſum inanes revocare luctus? quorſum nihil profuturum renovare dolorem? ecquis diuturnum eſſe velit quod irritum noverit? aut curas in immenſum creſcere quas viderit caſſas? cruda adhuc calidoqne ſanguine manantia intuentes vulnera, cõpatimur miſericordes, & recens plerunque dolor promptum humanumque invenit conſolatorem: inveteratus autem ſi fiat, ſi poſt intervalla quædam longiuſcula crebriùs recurrat, deridiculo eſſe ſolet, quaſi vel planè ſimulatus vel aperte ſtultus. Prægreſſus eſt noſter *Camdenus*, quo nos omnes (quamvis haud æquis paſſibus) properamus, ejus cœleſtis anima ex hâc fœce abijt in ſublime, ex hoc carcere evolavit in ſuum cœlum.

mortalitatis

mortalitatis igitur ſolutum vinculis vlteriùs deflere, lamentis aut querelis proſequi merito deſivimus: atque immortalitatem adepto, laborum præmium nacto, palmam & coronam victoriæ conſecuto, vniverſim omnes (Acad.) gratulati ſumus dudùm, & gratulamur jam porro, gratulabimurque deinceps, publicè, privatim in *Scholis* & in *Templis* quotieſcunque ferè, vel lectionibus hiſtoricis ſolennioribus, vel ſacris concionibus publicis intereſſe contigerit: idque ex *Senatus Academici. Conſulto* facimus, vniverſim (inquam) omnes conjunctis & votis & vocibus: dumque ita facimus, *Benefactionum* memoriam religioſè colimus, erga *Benefactores* gratatudinem oportunè ſignificamus, eorumque nomina ſuaveolentium inſtar aromatum fragrantia longè lateque per orbem terrarum propagamus. Quod ſi mea nihilominus privatim erga publicum hunc *Benefactorem* pietas, ſupra vulgi adfectum intentiùs ſeſe exerat, ſi debitum *Camdeno* honorem exhibendo, mortaleis alios omnes antevertere, aut præcellere ſedulo nitar, nõ eſt qd miremini Auditores quicquã, nedũ qd

vitio

vitio id mihi vertat quiſquam, quandoquidem benignitatis *Camdenianæ* fontem illum perenniter fluentem, mihi principe loco reſeratum ipſi vidiſtis, meque de cæteris quaſi ſecretum, & alijs (fors) longè dignioribus (vtinam incolumi omnium gratia!) à *Camdeno* fuiſſe prelatũ ipſi teſtes eſtis. Ecce igitur primò, tabulã iſtam votiuã, in hoc fano *Hiſtoriæ* ſacro, hodierno die, pietatis & grati animi teſtimonium, lubens meritò dedicavi: tabulam, *Camdeni* os probum, ipſumq; frontis eximiæ honorem, indiſcretâ prope ſpecie referentẽ: tabulam quæ virum, noſtrâ ætate mirabilem, ſeculis futuris diuturnè viſendũ ſuſpiciendumq; tradat: nec dubito, quin caput adeo clarũ, caput ipſi Deo hominibuſq; charum gaudentes cuncti & faventes intueamini. Nam quotuſquiſq; reperitur vel ſtupidus adeò vel ſuperbus, cui nõ pulchrũ & ſuave, oculis animoque videatur, ſimulachra & imagines virorum illuſtriũ adſpicere? habitacula illa ſiue hoſpitia quibus ſeſe divinus quiſpiam incluſerat animus (quamvis leviter adumbrata) noſcere? præterea quorum ingenijs publice fruimur, & immortalium animorum figuras, in lucubrationibus ſuis multo doctiſſimis

ctiſſimis ad vnguem quaſi expreſſas, cum admiratione contemplamur, quid ni corporum etiam ſuorum repreſentationes & ſimulachra, cum voluptate in conſpicuo poſita ſpectemus? *delectat imago ipſa ad poſteritatis memoriam prodita* inquit, *Cic.* & *nullum majus fœlicitatis ſpecimen arbitratur Plinius, quam ſemper omnes ſcire cupere, qualis fuerit aliquis.* Breviter, Natura ipſa, (ſi candidi, ſi livore vacui ſimus, ſi intùs quicquam bonæ mentis habeamus) alacritatem nobis ſuggerit & lubentiam, quoties honorem multifariâ virtute meritum varijs indicijs grate exolutum cernimus. Enim verò *benigniſſimum* appellat *M. Varronis* inventum *Plinius*, quod *voluminum ſuorum fœcunditati non nomina tantum ſeptingentorum illuſtrium virorum, ſed & aliquando imagines inſeruit: nec paſſus eſt intercidere figuras, aut vetuſtatem ævi contra homines valere. Inuentione muneris* (addit idem Plinius) *etiam Dijs invidioſius, quando immortalitatem non ſolum dedit, verum etiam in omnes terras miſit, vt præſentes eſſe vbiq; & claudi poſſent.* Nam certè quos charos in vi-

Orat pro Rab.

Lib. 35. c. 2.

Lib. 35. c. 3.

ta

tã aut etiam venerandos habvimus, licèt apud plures jam degentes, nobiſcum tamen aliquo modo præſentes opinamur, quãdiù effigies eorum, manu & arte formatas penes nos haud incurioſè aut neglectim obtineamus. Quid hic diſcipulos & clientes *Epicuri* memorem: de quibus apud *Ciceronem Pliniumq*; legimus, quod vultus eius atque imagines non in tabulis modo per cubicula diſponere aut in Muſæis appendere, aut in armarijs ſcrineiſve recondere, ſed *in annulis etiam & poculis ſecum geſtare*, circumferre ac palàm oſtentare conſueverunt? Quid glorioſulos illos affectatores & inſubidos doctrinarum philoſophicarum ſimulatores quos perſtringit poeta Satyricus.

Cic. de fin.
Plin. 35.

Plena omnia gypſo
Chryſippi invenias, nam perfectiſſimus horum
Quiſquis Ariſtotelem ſimilem, vel Pittacon emit,
Et jubet Archetypos pluteum ſeruare Cleanthas.

Iuven Sat. 2.

Neque

Neque enim inter Philoſophos tantum, artiumve optimarum præceptores, eorumque ſequaces, id moris invaluiſſe credamus: verum ab ipſis Regibus, Imperatoribus, magnatibuſque viris & alijs idem factitatum, veterum tùm Græcorum tùm Romanorum monumenta vbertim teſtantur. *Alexander Severus Virgilium* Poetarum *Platonem* vocare, ejuſque imaginem cum *Ciceronis ſimulachro in ſecundo lavario locare* & tantum non pro Numine habere non dubitavit. Vti *Lamprid.* in ejus vita. Quem veſtrum (Auditores) latet atria *Patriciorum Romanorum*, & primas ædium parteis imaginibus majorum ſuorum refertas olim fuiſſe?

Plin l.4. ep. 28.
Senec. l. 1. de Tranſ. c. 90
Suet. Tiber. c. 70.
Senec. de Ben l. 3. c. 28.
Iuvm. ſat. 9.

Atria Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto.

Vt eſſent (inquit *Plin.* loco ſupra citato) *quæ comitarentur gentilitia funera*; vt eſſent vnde poſteri familiarum nobilitatem & antiquitatem dignoſcerent: denique vt eorum virtutes poſteri non legerent ſolùm, ſed etiam in exẽpla traherent atq; imitarentur. Quin & ob vltimam hanc rationẽ, amicorum etiam ſuorũ, aliorũq; virorum, ſeu rerum geſtarum

Cic. in ver. Val. M. l. 5. c. 8.
Polyb. l. 6.

geſtarum fama clarorum, ſeu diſciplinarum ſcientiarumque præcellentia nobilium, repræſentationes pictas ac imagines, ſummo ſtudio adſervare, magnoque in pretio habere ſolebant. *Quidni ego* (inquit *Seneca*) *magnorum virorum & imagines habeam, incitamenta animi, & nataleis celebrem?* ita hercle eſt (Audit.) incitamenta animi ſunt hujuſmodi imagines, quæ *Miltiadis Trophæi* inſtar habent, quod *Themiſtocli* ſomnum eripuit. *Quis enim eſt quem impetus ad laudem non capiat* (agnoſcite *Polybii* verba) *cum imagines virorum quos ſua virtus fecit inſigneis, velut vivas omnes ſpectet ac ſpiranteis?* meminiſtis quid *Salluſtius* ad hanc mentem valdè appoſitè narrat ſub initio *Iugurthini? Sæpè* (inquit) *audivi Q. Maximum, P. Scipionem, præterea civitatis noſtræ præclaros viros ſolitas ita dicere: cum maiorum imagines intuerentur vehementiſſimè ſibi animum ad virtutem accendi. ſcilicet non ceram illam, neque figuram tantam in ſeſe vim habere, ſed memoriâ rerum geſtarum, eam flammam egregiis viris in pectore creſcere; neque prius ſedari, quam virtus, eorum famam atque gloriam æquaverit.* At quid opus eſt, peregrina hûc accumulare exempla?

Senec. ep. 64.

empla? domeſticorum affatim habemus, eorumque recentium, quæ nos ipſi oculis vidimus, auribus hauſimus. Ecquis veſtrûm dubitat, quin magnificentia *Bodleiana Savilliana* ſtimulos admoverit? quin *Savilliana Sydleianam* inflammauerit? quin *Heroum* denique iſtorum exempla, ſubſequentium *Benefactorum* animos jam calentes quaſi facibus accenderint? quoties ipſi nobiliſſimum vidimus *Savillium*, Bibliothecam *Bodleianam* animi gratiâ viſitantem, & cum ſtupore quodam, gaudioque æmulatione piâ mixto, frequentes ſtudioſorum numeros, hinc, illinc, libros verſantes bacillo nutubuſque computantem? quoties hunc noſtrum *Clarentium*, clariſſimum *Clarentium*, hiſce auribus audiuimus heroicam *Savillii* munificentiam juſtis ſuis præconijs in cœlnm extollentem? & *Muſicorum Coryphæus* ille, mihi amiciſſimus *Hetherus*, qui *Muſis Oxonienſibus* permulcendis, nuper benigniſſimè perpetuam & ſuaviſſimam inſtituit Symphoniam, apud me ſæpius, tum familiari ſermone, tum etiam per literas faſſus eſt, pietatem *Camdenianam* ſibi animo miram excitaſſe cupiditatem, aliquâ tandem benefactione matrem *Academiam*

cademiam demerendi. Sed ab instituto digredior: redeo itaque, vt quod de imaginibus proposuerim breviter conficiam. Accepistis (Academici) morem anticuum, eumq; apprimè vtilem, apprimè laudabilem: cujus Autorem primum indictum si prætermitterem, multipliciter injurius forem; antiquitati, mihimetipsi, Auditoribus meis, præsertim junioribus, quorum interest rerum optimarum inventores memoriter novisse. Audite igitur solertissimum illum naturæ juxta & antiquitatis indagatorem *Plinium* quem supra nominaui. *Suorum Clypeos* (hoc est, expressas thorace vultus imagines) *in sacro vel publico, privatim dicare primus instituit Appius Claudius qui Consul cum Servilio fuit, anno Vc. 259. Post eum M. Æmilius, Q. Luctatij in consulatu collega, domi suæ posuit.* Quid in Bibliothecis? ibi virorum perpetuitatem merentium imagines, primum posuisse *Asinium Pollionem* eminentis ingenij virum autumat ipse *Plinius* & post eum *Macrobius*. Nec rationem de loco dissimulant: videlicet *quòd immortales eorum animæ in ijsdem locis ibi loquuntur: quin imò* (inquit *Plinius*) *etiam quæ non sunt finguntur, pariuntq;*

Lib. 35.

Plin. l. 35. *c.* 2.

Macr. li. 1; *c.* 13.

riuntque desiderià non traditi vultus, sicut in Homero evenit. Camdeni immortalis anima hoc in loco neutiquam loquitur (Auditores) eam in *Elizabethâ* sua loquentem videte, ac in suâ *Britanniâ*, libris pondere non numero, pretio non mole æstimandis. Verum sempiterna *Camdeni* munificentia voce clarâ hîc loquitur, quæ nostris studijs languorem excussit, animam subministrauit, vigorem indidit, Historiæque vitam in omne ævum suppeditare haud incassùm spero conata est. Hanc igitur sempiternam ejus munificentiam erga *Vniversitatem*, juxta ac summam erga meipsum benignitatem, si loco secundo pro tenui meâ facultate prædicavero, neq; præter meum officium, neq; præter antiquorum consuetudinem cum imagines dedicaverint, neq; præter expectationem vestram (spectatissimi Academici) quicquam me commissurum auguror. Alias multijugas & splendidissimas eius virtutes, scienti, iterùm & consulto consilio transilire lubet; tum quòd eas implẽdo nulla mihi satis est copia, tùm quód extrema foret iniuria tantarũ virtutũ coarctare famã, & dignã annalibus memoriã brevis oratiunculæ angustiis strãgulare:

accedit & alia ratio, nimirum quòd sanctissimæ ejus vitæ plenas quasi ephemeridas ornare, singulaque eius egregiè seu dicta, seu facta contexere, alius quis ante biennium aggressus est, qui & eum annos complurimos familiariter novisse fertur, & fandi potentiâ eruditioneque clarus, nostram jejunitatem numerosis modis facillimè antecellet. Quin & de munificentia *Camdenianâ*, quatenùs publica, quid à me narrari, quid prædicari potest quod vosmetipsi omnes non jamdudum probè noveritis, promptè agnoscatis, & cum admiratione quâdam cottidiè celebretis? dicam eam amplam? perpetuam? piam? omnes vos Auditores, in assensum faciles & proni, idem ipsum (sat scio) mecum dicitis. Quid si addidero? non in gratiam, non in gloriam, non in ostentationem, sed in vsum juventutis *Academicæ*, in vtilitatem rei litterariæ, in bonum denique publicum vnicè prospectantem? tantundem proculdubiò vosmetipsi animis nihil renitentibus conceditis. Quam vultis itaq; eam vltrà dicam? Vnico expediam verbo. Munificentiam verè magnificam, verè heroicam, ferè diuinam. Nam certè *nihil æquè diuinum habet homo, vt beneſi-*

beneficentiam ex *Diui Nazianzeni* ſententiâ. Cui concinit & illud *Strabonis Geographi*. Mortales tum maximè imitantur Deos, cum publicè ſunt benefici. Et publicè quidem benefacere conſtans erat *Camdeni* noſtri votum, publicè prodeſſe ejus aſſidua meditatio. Recolite (ſi placeat) vitæ totius rationem, ab ineunte pueritia ad obeuntem ſenectam, ab eo tempore quo in caſtris Academicis, prima confecerit ſtipēdia, ad illum diem quo veteranus & jam miles emeritus, ab ſummo Imperatore miſſionem honorariam expectaret. Faxo paſſim videbitis luculenta ejus veſtigia, inſignia documenta. Nec repetere opus eſt, cum publicè viſenda proſtent, & omnibus ſint obvia. Sed & propter bonum publicum privatos quoque quamplurimos prolixâ benignitate ſuâ devinxit. Alios mittatis omnes, & meipſum vnum videte (*Academici*) Hiſtoriæ Profeſſorem à *Camdeno* inſtitutum, ſed in bonum juventutis publicum, publicum profeſſorem, imò audite potiùs meipſum, iam nunc liberè & publicè profitentem, quòd, (ſi quiſquam hominum, in quenquam fuerit vnquam) in me *Camdenus* fuit vere benignus, verè beneficus. At-

De cuā paup. Strab. l. 10.

qui lividus non-nemo cui dolent oculi hîc oggannit: (nam liuorem nobis obſtrepere haud novum eſt) quid tu operam redundantem novas, & cunctis nota replicas? beneficum ais erga te *Camdenum?* omnes vidimus, eiuſque novimus beneficium effuſius longè tuiſſe, ſupra tuum meritum. Imó inquam liuide vidiſti nullus, nullus noviſti. quid? tu *Profeſſoris* titulum quo me honeſtauit, aut amplum iſtud ſtipendium, quod laborum meorum ſive mercedem, ſiue præmium eſſe voluit, id tu immenſum illud eſſe beneficium deputas? quo me ſibi æternum obligavit *Camdenus?* fruſtrà es liuide, fruſtrà es; & fugit te ratio. Non poteſt beneficium manu tangi, non poteſt oculis vſurpari: animo ſentitur, animo cernitur. Ab Romano ſapiente ſi neſcis, diſce: non in eo quod fit aut datur conſiſtere beneficium, ſed in ipſo dantis aut facientis animo. Ille te docebit, multum inter beneficium ipſum, & materiam beneficii intereſſe; quam ſolam, oculis felle gliſcentis inuidiæ flagrantibus, ſi tu me penes intuearis, arrige aures liuide, & beneficium ipſum accipe, quantum quantum ſit, vt animo ringaris adhuc magis, vel potiùs tibi,

rum-

rumpantur vt ilia. Vos autem ſpectatiſſimi *Academici* faventes (obteſtor) auſcultate, & ſi quam apud vos commerui gratiam, gratulamini. Nec me prohibebit pudor, dum totum nudè & ſine fuco, (prout *Hiſtoricum* decet) narravero negotium, dũ omnẽ ambitionis meæ expedivero rationem, non me inquam pudebit, ſimul vos omnes gnaros habere, quot mecum nomina fecerim, quot pararios interpoſuerim, quos adjutores advocaverim: ne fortè in angulo, aut ad aurem tantum, remotiſque arbitris, gratum me ijs fuiſſe, quiſquam poſthac dixerit.

Cum primum clariſſimi *Camdeni* munificentiſſimum de prælecturâ *Hiſtorica* inſtituendâ propoſitum, levi rumuſculorũ aurâ hûc delatum eſſet, ejuſque à *Regio* in *Medicina Profeſſore* digniſſimo, mihi factum eſſet indicium: ego ad egregium virum *Thom. Allenum* noſtrum, (quem à pluribus annorum luſtris, intimum *Camdeni* amicum fuiſſe intellexeram) illicò me contuli, eumque protinùs rogaui, vt Clariſſimo *Camdeno* per litteras meum nomen inſinuare dignaretur, ac ſimul cauſam cõmunicavi. ipſe (vt eſt ejus erga me bene-

volentia) haud gravatim annuit, positâque mora, litteras ad *Camdenum* suum dedit in hanc fermè sententiam. *Vt si nondum de certo aliquo prælectore idoneo sibi provisum esset, ratumve foret, haud iniquè ferret, dum familiarem quendam suum* (Meque nominat) *de meliore notâ commendaret; quem designato muneri non ineptum, frequenti Academicorum suffragio se præstiturum non dubitaret.* Hæc doctissimus *Allenus*, ad has literas intra octiduum respondet *Camdenus*: Deus bone! quã benignè! quã comiter? quanto cũ amore & candore! Nempe, *se de negotio adhuc meditari: cũ amicis suis consiliũ capere: rationẽq; diligenter inire quomodo, quo tempore, quibus conditionibus, commodissimùm transigi posset, verum ubi primum, maturè satis esset deliberatum, & ad decernendum de summâ rei descenderetur,* Mei nominatim *haud quaquam immemorem se futurum stipulatur: atque ita, optimum suum Allenum* (nam ita loqui amabat) *& Me una salvere iussit.* Lectis hisce literis (quas mihi actutum communicavit humanissimus *Allenus*) non aliud mihi subijt quam exclamare: O amicum pectus! ô virum

prisci

priſci & aurei illius ſæculi! quis te bonus genius tam proclivem, tam facilem & propenſum reddidit, erga me, non notum, non viſum, non merentem? haud dubie (Academici) bonus aliquis genius hunc ei animum inſpiravit: imo bonus Deus meus qui familiares anguſtias, quibus laborabam propitius reſpiciens, meiq; varijs ærumnarū procellis jactati miſertus *Camdenū* ſuſcitavit, cujus munificentiâ res meas miſere fractas & fere penitus collapſas repararet. verùm vt pergamus: hinc ſpē bonā mihi affulſiſſe videtis Acad. cujus adeo blanda erat dulcedo, vt mox oboreratur fiducia: inde ardor animi, & flagrans quoddam deſiderium literis meis compellandi *Camdenum*, & manu propriâ cultum obſequiumque ei deferendi. videlicet, novorum patientia gaudiorum oppido difficilis eſt, & inexpectatas pectoris lætitias ægrè continemus. haud longùm igitur abſtinui manum: nam (& oportune quidem) cis pauculos aliquot dies, idem doctiſſimus *Profeſſor Medicus Londinum* ituriens, ad clariſſimum *Camdenum* honoris cauſā viſendi conſilium ceperat, quod pro antiquo eius in me amore haud me celavit: ſed & ope-

ram obtulit ſuam, (ſi quid in meam gratiam poſſet) ac præſtitit quidem fideliter: meas ei in manus deferendo literas: quas, quo vultu accepit optimus *Senex*, qua prothymia inſpexit, quibus lubentiæ indicijs pellegit, meum non eſt dicere: id tantum dicam: me non penituit omninò, eas ſcripſiſſe. & jam non de nomine tantùm, ſed de qualicunque etiam literario ſermone clariſſimo *Camdeno* innoteſcere cœpi. accedit ad eum paulò poſt, vir admodùm venerabilis, & de me optimè meritus, *Decanus Petroburgenſis*, tunc temporis Vice-cancellarius Oxon: qui hortatus ſeriò, propoſitum ſuſceptumque conſilium vt expediret ſuum; quicquid de me boni, vel ex inſinuatione amiciſſimi *Alleni*, vel ex prædicatione literatiſſimi *Profeſſoris Medici*, vel denique ex meâ ipſius officioſâ compellatione concepiſſet incomparabilis *Senex*, albo ſuo inſuper calculo, humaniter valdè ac peramanter firmavit & comprobavit. Poſtremò nobiliſſimus Cancellarius noſter, (cujus honorificæ dignationes erga me jam fuiſſent in tantum prolixæ, vt ne ad ſpem quidem vllam, eas meritis exæquandi propiùs admovere vnquam poſſem)

Dr Peirs.

Illuſtriſſ. Comes Penbrokienſis.

poſſem) hîc etiam me vlterius obligare pergit, cumulatiſsimique teſtimonij honorem vt adjiceret, per literas in meam gratiam ſcriptas, *Camdenum* affari dignatus eſt, idque teſtor Deum! meipſo prorſus inſcio. *Hos* ego προξενήτας hos pararios atque mediatores verſus *Camdenum* fœliciter domi me nactum & animo gratus agnoſco, & ore lubens profiteor. neque diffiteor tamen, alios alibi plures, mihi valdè benevolos, atque etiam beneficos in hoc ipſo negotio adſtipulatores contigiſſe: animum tamen, divini *Senis* adeò in me pronum, adfectumque ejus adeo inclinantem experti ſunt omnes, vt tum hi, tum illi, ſe magis ad teſtium fidem, quam ad petitorum ambitum præſtandum acceſſiſſe jure dicere poſſent. non diſtulit, non expectatione torſit, non difficulter aut verbis vix exeuntibus promiſit, ſed promptè atque alacri animo, liberè & vultu hilari, ſic vt ſe non velle tantum benè mihi facere, ſed vehementer etiam cupere liquido cognoſceres. De *Severo Imperatore* (quem ſuprà nominavi) memoriæ proditum eſt, quod ſi quos ſciret, vel *nihil ab eo petiſſe, vel non multum* vnde *ſumptus ſuos augerent*, vocabat eos & dicebat Lampr. in eius vita.

dicebat, *quid eſt cur nihil petis?* an me *tibi vis fieri debitorem? pete, ne privatus de me quaeraris. Camdenus noſter* haud multum abſimilis: nunc enim crebram noſtri mentionem apud eum audire erat, crebram de nobis quæſtionem factam *quid cunctatur? quid ei in mora eſt? cur non ipſe venit?* quæ cum ad aures noſtras pernix fama pertuliſſet properè *Londinum* propero, meque munificentiſſimo *Benefactori* meo, ſtatim ſtatim futuro, haud illubenter ſiſto, Et nunc (Academici) incredibilem audite amoris promptitudinem, benignitatem ante fando non auditam, & homini vix imitabilem: aderat vna mecum eruditiſſimus *Scholarcha Weſtmonaſterienſis* mihi perquam amicus, qui ſi hîc etiam adeſſet me nil præter veritatem narrare teſtari poſſet, (imo veritatis omnis Autorem ipſum teſtor!) vix limen ædium *Camdenianarum* intraveramus, cum infit *Scholarcha*, ecce! clariſſime *Clarenti*, ecce! Eum ego ad te duco quem toties optaſti, quem dudum in animo tuo filium adoptaſti, quem videre longũ deſideraſti. Ipſe mihi manu cõtrectans & arctius premẽs, *teneone ego te*

mi

mi Vere (inquit) *& veniſti tandem? hercle gratias ago quod veniſti.* Ego, dum venerabundus hominẽ ſuſpicio, mirorq; ille abſq; aliâ verborum ambage omni, *Confide mi Tu* (inquit) *confide: anno qui nunc in curſu eſt, viginti tibi donabo libras, proxime ſequenti quadraginta accipies: tertio demum anno integrum expectato ſtipendium.* O mentis aureæ ſermonem vere bracteatum! ô de pectore ſyncere cãdido lacteam plane orationem! imo mel merum ſpirantem, aut ipſius potius nectaris alimoniam! hæc ſunt (Academici) hæc ſunt adamantina illa vincula, quibus me æternum ſibi mancipavit *Camdenus*: hîc beneficium (ſi vſquam) obſervare licet, vere immenſum, incomparabile, prorſus mirandum. quiſquamne ea quæ ſit gratuito tributurus tam facile aperit? & ſine vllo artificio tam cito promit? quiſquamne petenti, accipientique beneficium ſeſe obnoxium arbitratur? aut munificentiam ſuam ambienti prenſantique gratias agit? deberive autumat? imo ego tibi beatiſſime *Camdene*, immortaleis debui, debeo, & debiturus ſum donec ero. Audiviſtis (ſpectatiſſimi Academici) primum benigniſſimi

mi

mi *Senis* erga me amorem. primum inquam, & tamen adultum: adultum, & tamen (quis credat?) adhuc ſemper adoleſcentem: & vel in præcipiti ſuâ ætate (mirum!) indies magis calentem: ſic vt cum vitæ vltimas obiret metas, & in viciniâ mortis proximâ jaceret, luctante adhuc animâ, neque noſtri neque ſtudiorum noſtrorum immemor anhelare videbatur: quippe Nutrice amantiſſima ad ſe vocata (ſic merito dilectiſſimam *Hetheri* noſtri vxorẽ appello, quæ diligentiſſimæ nutricis & ſolertis alũnæ partes diu circa eum preſtitiſſet) *Annulumq*; hunc aureum, digito demonſtrans, iſtũ (inquit) *annulum* cape, & chariſſimo meo *Hiſtoriarum Prælectori*, fideliter tradendũ cura; vt pignus habeat & μνημόσυνον, quo jugi teneat memoriâ quanti eum eſtimaverim, quantum dilexerim. Agnoſco (Senex μακαριώτατε) æſtimiũ pariter ac dilectionem erga me tuam: imo amorem, imò charitatem: ſine exemplo vtrumque inter mortaleis optimum maximum: agnoſco & vtrivſque Symbolum *Annulum* hunc aureum, quẽ veluti κειμήλιον quoddam, & maximi pretij theſaurum, alias domi ſollicite recondo, aut ſinu tacito diligenter cuſtodio

dio, digitoue amplexor meo; nunc autem propalàm jactare, in lucem producere, & publicè exoſculari geſtio; vt tota hæc literatorum corona, teſtes auriti oculatique juxta fiant, claræ apertæq; huius profeſſionis meæ, perinde animo atque ore factæ, me tali nexu tibi in omnem ætatem devinctum, qualem vix cogitatione quiſquam admittere, nedum ſermone exprimere vnquam valebit. Atque hîc (ſpectatiſſimi Academ.) noſtræ ineleganti, incomptæ, vereor etiam vobis jamdudum nimis moleſtæ orationi finem impoſuiſſe animus erat, niſi quòd faberrimum hoc contemplando *ſignaculum*, vnicum aliud mihi occurrit haud temerè prætereundum. Dixi modo intermorientem *Camdenum*, ne ſtudiorum quidem noſtrorum immemorem fuiſſe; & dixi meritó vultis argumentum? videte, luce hâc illuſtrius: dictum ſcilicet officij noſtri monitorium, huic *ſignaculo* quo me moriens donavit, affabrè inſculptum: πρόσσω καὶ ὀπίσσω *á fronte & à tergo diſpiciendum.* Nimirum Hiſtoriarum ipſe ſcriptor eximius, optimè noverat, quid ſit prælectoris hiſtorici munere & officio fungi: altiùs videlicet animum intendere, & ævi duplicis

plicis conſpectum notare, animadverte-
re; alijſque animadvertendum propone-
re. Illius nempè quod iam præteriit & á
tergo eſt, atque huius quod præſens ad-
huc fluit & in curſu viget; veritatem
rerum in illo geſtarum, curioſiùs anqui-
rere, dilucidé repræſentare, diligenter
invicem componere: atque indè, quic-
quid in vſum præſentis cedere poſſe vi-
deatur, colligere; eo iuventutem inſtru-
ere, munire, præparare: ad prudentiam,
ad virtutem, ad omnis antiquitatis & re-
rum optimarum cognitionem perduce-
re, aut promovere. Agnoſco itaque vlti-
mo in loco vocem *Benefactoris* præcep-
tricem mei, quam gnaviter ſequi, & pro
virili parte exequi, fixum ſtatutumque
eſt. Tunc enim verè gratos erga *Benefa-
ctores* noſtros, noſmet exhibemus, cum
hoc quicquid eſt oneris muneriſve, à no-
bis vel ſuſceptum vel impoſitum, ſedulò
ac induſtriè expleamus. Quid à me ha-
ctenùs præſtitum fuerit, aliorum eſto
atbitrari (nam ego inter περιαυτολόγους cen-
ſeri refugio) aliorum inquam, ſed illo-
rum qui candidi, qui ſynceri, qui benig-
ni auditores fuerint: ſupinos illos & oſ-
citantes, ſupercilioſos & faſtidio plenos,
qui cum contemptu & præjudicio au-
ſcultant,

ſcultant, quique in tranſcurſu & deſultoriè audiunt, qui denique explorabundi per feneſtras, & pro foribus aures advertunt, captantes quod carpant, quod obliquè dicterijs perſtringant; hos (inquam) omnes, tanquam nimio ſui ſuſpectu occæcatos, aut nigræ lolliginis ſucco victitantes, iniquos planè vigiliarum noſtrarum æſtimatores averſamur meritò, & deprecamur. Vos autem venerandi *Patres*, & vos etiam *Fratres* plurimùm colendi (quibus *juventutis Academicæ* cura *demandata* eſt, & à quorum imperio ac diſciplina pendet ſpes altera Reipublicæ & Eccleſiæ) obſecrandi impenſiùs eſtis, vt dum nos omni ſtudio, mente, voluntate, officia noſtra colimus, dum totis puriſque animis *Iuventuti* prodeſſe laboramus, eóque dotes ingenij omnes qualeſcunque conferimus, providere & proſpicere velitis, vt reſpondeat *Iuventus*, ne pereant labores noſtri, ne ſubſellijs iſtis vacuis aut minùs frequenter occupatis, improbos conatus noſtros diſperdere cogamur; ne denique alma mater *Academia* de neglectu filiorum ſuorum malè audiat; & fœlicitatis noſtræ æmuli,

muli, *Benefactorum* noſtrorum munificentiam, improvidè ne dicam peſſimè locatam eſſe, nimis juſtè cauſſari videantur.

Dixi.